

STORTINGET

Innst. 438 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 17 (2020–2021)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Rapport fra Stortingets delegasjon til Nordisk råd om virksomheten i 2020

Til Stortinget

Sammendrag

Årsrapporten beskriver arbeidet i Nordisk råd i 2020. Arbeidet ble sterkt preget av koronapandemien.

De nordiske landene deler et fellesskap gjennom historie, kultur, språk og verdier. Samarbeidet mellom de nordiske landene dekker svært mange samfunnsområder. Nordisk råd jobber for et stadig tettere samarbeid mellom de nordiske landene for å tilrettelegge for praktiske løsninger for innbyggerne i Norden. Målet er at folk kan leve, jobbe og forflytte seg uhindret over landegrensene.

Koronapandemien og de nordiske landenes ulike håndtering av denne gjorde at man i 2020 opplevde en økning i grensehindre mellom nordiske land. Dette var svært krevende for det nordiske samarbeidet. Samtidig førte den ekstraordinære situasjonen til meget tett kontakt mellom nordiske myndigheter. I Nordisk råd ble det i 2020 avholdt flere møter enn noensinne, de aller fleste digitalt. Pandemien viste tydelig behovet for og verdien av nært nordisk samarbeid. Men pandemien synliggjorde også store utfordringer som følge av stengte grenser og manglende nordisk koordinering av beredskapsarbeidet.

Dagens nordiske samarbeid legger til grunn visjonen som ble vedtatt av Nordisk råd og Nordisk ministerråd i 2019: Norden skal bli verdens mest bærekraftige og

integreerte region fram mot år 2030. Island ledet arbeidet i Nordisk råd gjennom 2020 og hadde tre hovedprioriteringer for sin presidentskapsperiode: å hegne om demokratiet, verne det biologiske mangfoldet og styrke kunnskapen om de nordiske språk.

Disse temaene ble drøftet på ulike arrangementer gjennom året. Blant annet sto den norske delegasjonen for et digitalt fellesmøte for alle medlemmer i Nordisk råd i september, der hav og biologisk mangfold var tema. Statsminister Erna Solberg deltok som leder av det internasjonale havpanelet.

Imidlertid var det koronapandemien og dens konsekvenser for de enkelte land og for det nordiske samarbeidet som dominerte dagsordenen i 2020. Fra mars måned gjorde reiserestriksjoner og begrensninger for fysiske møter at all møtevirksomhet i Nordisk råd ble digital. Den planlagte temasesjonen i overgangen mars/april ble avlyst. Hovedsesjonen som skulle vært avholdt i Reykjavik i oktober, kunne ikke gjennomføres på ordi- nært vis med plenumsforhandlinger. Under sesjonsuken ble det avholdt et digitalt møte med FNs generalsekretær Antonio Guterres om koronakrisen i et globalt og nordisk perspektiv, der Nordisk råds medlemmer og alle de nordiske regjeringssjefene deltok. Utvalgene og presidiet avholdt sine planlagte møter og ekstramøter på digitale plattformer.

Presidiet agerte som plenum og behandlet saker som vanligvis skulle vært behandlet av plenarforsamlingen i Nordisk råd. Flere saker ble utsatt i påvente av fysisk plenumsesjon. Utdeling av Nordisk råds priser ble også gjort digitalt og vist som TV-sending i de nordiske landene.

Et hovedanliggende for presidiet i 2020 var hvordan de nordiske landene håndterte pandemien og konsekvenser for det nordiske samarbeidet, spesielt i grense-

områdene. Effektene av koronapandemien sto også sentralt under utvalgenes behandling av sakene i 2020. Utvalget for kunnskap og kultur anbefalte en komparativ nordisk analyse av konsekvensene koronastengte skoler har hatt for elevene. Andre saker i utvalget var blant annet økt rekruttering til yrkesfaglig utdanning og fellesnordisk losutdanning. I utvalget for et bærekraftig Norden var sirkulær økonomi, biodiversitet og bærekraftig byggeri gjennomgående temaer. Utvalget har de seneste år vært en pådriver for unges deltakelse og medvirkning i klimaforhandlingene. Utvalget for velferd i Norden hadde et særlig fokus på psykisk helse og selvmordsforebyggende tiltak og fremmet forslag om en nordisk toppkonferanse om tematikken i 2021. Antibiotikaresistens, likestilling relatert til arbeidslivet, helse og seksuell trakassering har også stått sentralt i utvalgets arbeid. Utvalget for vekst og utvikling arbeidet blant annet med fellesnordiske byggestandarder, digitaliseringsamarbeid og transportspørsmål. Grensehindergruppen fulgte arbeidet med koronarelaterte hindringer for den frie bevegelsen mellom nordiske land og arbeidet også med blant annet elektronisk ID og nye personnummer i Norden. Kontrollkomiteen konsentrerte seg i 2020 om oppfølging og styrking av økonomiforvaltningen i Nordisk råd, Nordisk ministerråd og Nordisk kulturfond.

En rekke nye initiativ ble tatt i de ulike utvalgene i 2020, og det ble også arbeidet videre med forslag som går lenger tilbake i tid. Flere initiativ ble også løftet inn i det parlamentariske arbeidet på Stortinget i form av blant annet skriftlige spørsmål.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jette F. Christensen, lederen Anniken Huitfeldt, Martin Kolberg, Marianne Marthinsen og Jonas Gahr Støre, fra Høyre, Hårek Elvenes, Trond Helleland, Ingjerd Schou og Michael Tetzschner, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Christian Tybring-Gjedde og Morten Wold, fra Senterpartiet, Emilie Enger Mehl og Liv Signe Navarsete, fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, fra Venstre, Trine Skei Grande, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Sigbjørn Toskedal, viser til rapporten om arbeidet i Nordisk råd for kalenderåret 2020 og

fremhever at dette arbeidet var sterkt preget av koronapandemien. Komiteen understreker at denne krisen ikke har endret målsettingen i Nordisk råd om å jobbe for et stadig tettere samarbeid mellom de nordiske landene for å tilrettelegge for praktiske løsninger for innbyggerne i Norden, og målet om at folk kan leve, jobbe og forflytte seg uhindret over landegrensene.

Komiteen viser til rapporten, som melder om at det på tross av reiserestriksjoner ble avholdt flere møter i Nordisk råd enn noensinne før. De aller fleste av disse møtene ble gjennomført digitalt. Komiteen viser til at presidiet agerte som plenum gjennom 2020 og behandlet saker som vanligvis skulle vært behandlet av plenarforsamlingen i Nordisk råd. Visjon 2030, som ble vedtatt av de nordiske statsministrene i 2019, sier at Norden skal bli verdens mest bærekraftige og integrerte region. Island ledet arbeidet i Nordisk råd gjennom 2020 og hadde tre hovedprioriteringer for sin presidentperiode: å hegne om demokratiet, verne det biologiske mangfoldet og styrke kunnskapen om de nordiske språk.

Komiteen vil særlig fremheve hvordan Nordisk råds utvalg for kunnskap og kultur anbefalte en komparativ nordisk analyse av konsekvensene koronastengte skoler har hatt for elevene. Komiteen støtter en slik evaluering på tvers av våre ellers svært sammenlignbare land. Komiteen viser videre til at utvalget for velferd i Norden i 2020 hadde et særlig fokus på psykisk helse og selvmordsforebyggende tiltak og fremmet forslag om en nordisk toppkonferanse om denne tematikken i 2021. Komiteen er positiv til tiltaket.

Komiteen oppfatter at viktige erfaringer fra samarbeid og aktuell tematikk ble gjort av Nordisk råd gjennom 2020, og ser frem til at dette blir fulgt opp videre gjennom pandemien og i tiden etter.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 17 (2020–2021) – Rapport fra Stortingets delegasjon til Nordisk råd om virksomheten i 2020 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 12. mai 2021

Anniken Huitfeldt

leder

Ingjerd Schou

ordfører